

Vlaams
Parlement

ingediend op **1307** (2017-2018) – Nr. 2
13 juni 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door Lieve Maes

over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Peter Van Rompuy, Koen Van den Heuvel, Katrien Schryvers,
Jenne De Potter, Katrien Partyka en Ward Kennes

**betreffende de effectiviteit
van het Belgische begrotingskader
en de Belgische begrotingscoördinatie**

en over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Peter Van Rompuy, Koen Van den Heuvel, Jenne De Potter,
Katrien Schryvers, Katrien Partyka en Dirk de Kort

**betreffende de introductie van een
investeringsnorm voor publieke investeringen**

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting:

Voorzitter: Paul Van Miert.

Vaste leden:

Paul Cordy, Matthias Diependaele, Jos Lantmeeters, Lieve Maes, Jan Peumans, Paul Van Miert;
Jenne De Potter, Katrien Schryvers, Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Bart Somers;
Jan Bertels, Joris Vandenbroucke;
Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

Piet De Bruyn, Annick De Ridder, Andries Gryffroy, Peter Persyn, Axel Ronse, Kris Van Dijck;
Robrecht Bothuyne, Dirk de Kort, Ward Kennes, Katrien Partyka;
Rik Daems, Marino Keulen;
Michèle Hostekint, Güler Turan;
Wouter Vanbesien.

Documenten in het dossier:

1307 (2017-2018) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving

1500 (2017-2018) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving

INHOUD

I.	Debat op 15 mei 2018.....	4
1.	Conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende de effectiviteit van het Belgische begrotingskader en de Belgische begrotingscoördinatie	4
1.1.	Inleiding door Peter Van Rompuy.....	4
2.	Conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende de introductie van een investeringsnorm voor publieke investeringen	5
2.1.	Inleiding door Peter Van Rompuy.....	5
II.	Debat op 22 mei 2018.....	6
1.	Conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende de introductie van een investeringsnorm voor publieke investeringen	6
1.1.	Tussenkost van Matthias Diependaele.....	6
1.2.	Tussenkost van Willem-Frederik Schiltz	7
1.3.	Tussenkost van Björn Rzoska	7
1.4.	Tussenkost van Peter Van Rompuy.....	8
1.5.	Tweede tussenkost van Matthias Diependaele.....	9
1.6.	Tweede tussenkost van Willem-Frederik Schiltz	9
1.7.	Derde tussenkost van Matthias Diependaele	9
1.8.	Tweede tussenkost van Björn Rzoska	9
1.9.	Tweede tussenkost van Peter Van Rompuy.....	10
1.10.	Vierde tussenkost van Matthias Diependaele.....	10
1.11.	Derde tussenkost van Peter Van Rompuy	10
1.12.	Vijfde tussenkost van Matthias Diependaele.....	10
1.13.	Derde tussenkost van Willem-Frederik Schiltz	10
1.14.	Derde tussenkost van Peter Van Rompuy	11
1.15.	Vierde tussenkost van Willem-Frederik Schiltz.....	11
1.16.	Tussenkost van Joris Vandenbroucke	11
2.	Conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende de effectiviteit van het Belgische begrotingskader en de Belgische begrotingscoördinatie ...	11
2.1.	Tussenkost van Matthias Diependaele.....	11
2.2.	Tussenkost van Willem-Frederik Schiltz	12
2.3.	Tussenkost van Björn Rzoska	12
2.4.	Tussenkost van Peter Van Rompuy.....	13
2.5.	Tweede tussenkost van Matthias Diependaele.....	13
2.6.	Tweede tussenkost van Peter Van Rompuy.....	13
2.7.	Derde tussenkost van Matthias Diependaele	13
	Gebruikte afkortingen	14

Op dinsdag 15 en 22 mei 2018 besprak de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting twee conceptnota's:

- conceptnota voor nieuwe regelgeving van Peter Van Rompuy, Koen Van den Heuvel, Katrien Schryvers, Jenne De Potter, Katrien Partyka en Ward Kennes betreffende de effectiviteit van het Belgische begrotingskader en de Belgische begrotingscoördinatie (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1307/1);
- conceptnota voor nieuwe regelgeving van Peter Van Rompuy, Koen Van den Heuvel, Jenne De Potter, Katrien Schryvers, Katrien Partyka en Dirk de Kort betreffende de introductie van een investeringsnorm voor publieke investeringen (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1500/1).

Aangezien ze tweemaal vlak na elkaar werden besproken en de bespreking belangrijke raakvlakken vertoonde, werd besloten ze in één verslag samen te brengen.

I. Debat op 15 mei 2018

1. Conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende de effectiviteit van het Belgische begrotingskader en de Belgische begrotingscoördinatie

1.1. Inleiding door Peter Van Rompuy

Peter Van Rompuy hoopt met de conceptnota's de aanzet te kunnen geven tot zinvol werk in de commissie en kijkt uit naar de commentaren naar aanleiding van de algemene toelichting. Het lid beperkt zich tot de essentiële aspecten.

Met betrekking tot de Belgische begrotingscoördinatie refereert Peter Van Rompuy aan de European Fiscal Compact en de problemen die de eurozone heeft gekend.

Europa vroeg de lidstaten om een betere coördinatie bij het indienen van begrotingsvoorstellen wanneer het lidstaten betref waar belangrijke delen van de overheidsfinanciën betrekking hebben op deelstaten, lokale besturen enzovoort. Behalve een beter gecoördineerde rapportering door de lidstaten, is ook een interne begrotingscontrole aan de orde.

Op 13 december 2013 hebben de federale overheid en de gewesten en gemeenschappen een samenwerkingsakkoord betreffende de uitvoering van artikel 3, §1, van het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de Economische en Monetaire Unie (Belgisch Staatsblad, 18 december 2013) ondertekend.

Dat samenwerkingsakkoord bepaalt onder meer dat de Hoge Raad voor Financiën een aanbeveling formuleert voor het begrotingstraject van de gezamenlijke overheid en tegelijk voor de verschillende entiteiten doelstellingen naar voren schuift. Er is tevens voorzien in de mogelijkheid van ex-postmonitoring van de resultaten. Alleen bij significante deviatie zou de Hoge Raad voor Financiën optreden en een correctietraject voorleggen. De entiteit krijgt dan 18 maanden tijd om zich aan de regel te conformeren.

De praktijk van de voorgaande jaren toont aan dat de begroting wel is ingediend bij Europa, maar ook dat er voordien nooit een akkoord is gesloten ter zake tussen de deelstaten, Federale Regering en de lokale besturen. Men nam louter akte van de budgettaire doelstellingen van de andere partijen. Bij gebrek aan voorafgaand akkoord over de diverse begrotingstrajecten die aan Europa zijn overgemaakt in 2014, 2015 en 2016, is ook het vooropgestelde monitoringmechanisme met sancties niet in werking getreden. De Hoge Raad voor Financiën besliste uiteindelijk om zelf de oefening te doen en na te gaan welke resultaten de entiteiten met het oog op de doelstellingen effectief hebben bereikt. Zo kon de

eventuele deviatie berekend worden. Een voorlopige conclusie luidde dat alleen entiteit I afweek van de doelstelling en in mindere mate ook Brussel.

De definitie van het begrip 'significante afwijking' ligt niet vast. In het landenrapport van 2017 tikte Europa België nogmaals op de vingers met de dwingende vraag om intern werk te maken van een striktere organisatie van de begrotingsdiscipline.

Het lid legt een voorstel voor om dat beter te doen. In eerste instantie wil hij de druk verhogen op alle entiteiten teneinde toch tot een akkoord te komen. Zo moet wat de HRF vooropstelt bij niet-akkoord, ook van kracht worden, met name aanbevelingen voor elke deelstaat en monitoring nadien. Als een regering zich niet aan de doelstellingen houdt, worden andere entiteiten daarvan niet het slachtoffer. Er komt dan wel een correctie- en sanctiemechanisme op gang. Belangrijke insteek en bedenking daarbij is dat deelstaten die het beter doen dan de opgelegde doelstellingen, niet gestraft mogen worden met een nog strengere doelstelling het volgende jaar. Dat is volgens het lid in de voorgaande jaren wel gebeurd.

Om het systeem beter te laten werken en alle regeringen voor hun budgettaire verantwoordelijkheid te plaatsen, is een duidelijke definitie nodig van het begrip 'significante afwijking'. Als er dan een plan is van de HRF, moet het principe 'comply or explain' gelden, aldus het lid. Hij haalt Oosterweel aan als voorbeeld van een plan waarbij er goede redenen aan te stippen zijn voor afwijking van een aanbeveling.

Voorts is het doel om de werking van de HRF te versterken. Dat kan door te waken over de onafhankelijkheid van de samenstelling van dat orgaan.

2. Conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende de introductie van een investeringsnorm voor publieke investeringen

2.1. Inleiding door Peter Van Rompuy

Met het voorstel inzake invoering van een investeringsnorm wil Peter Van Rompuy het debat openen over dat thema.

Hij haalt een aantal cijfers aan met betrekking tot de investeringsgraad in België en Vlaanderen. Ze zijn niet helemaal actueel. De bruto-investeringen publiek en privaat samen zijn sinds 1970 gedaald van 27 percent van het bbp naar nog 23 percent in 2015. Opgesplitst wordt duidelijk dat België tussen 2006 en 2015 een hogere bruto-investeringsgraad kende dan in de buurlanden voor wat private investeringen betreft. Daarin zit ook de non-profitsector vervat.

De publieke investeringsgraad is gedaald van 5 percent bbp in 1970 naar 2,2 percent in 2016. Er zijn indicaties voor een enigszins beter resultaat in 2017. De lokale investeringen zijn duidelijk toegenomen in de aanloop naar de verkiezingen. De Vlaamse Regering heeft na een aantal jaren van sanering ook meer vaart kunnen zetten op het vlak van investeringen. Het is evenwel nog wachten op die finale cijfers. Qua publieke investeringsgraad zit men onder het peil van de buurlanden. Duitsland zit op een gelijkaardig niveau, met 2,1 percent, maar Frankrijk komt aan 3,5 percent en ook Nederland scoort beter.

Belangrijkste vaststelling is volgens Peter Van Rompuy dat de grote besparingsoperatie van de jaren tachtig in grote mate is gebeurd ten koste van de publieke investeringen. Een investeringsnorm kan voor het lid alvast de meerwaarde bieden dat bij budgettaire saneringsrondes investeringen niet langer het eerste slachtoffer zijn. De netto-investeringsgraad is in de voorbije jaren algemeen naar nul gezakt. Er wordt net genoeg geïnvesteerd om de infrastructuur te onderhou-

den en in stand te houden. Voor een aantal jaren in de voorgaande decennia is zelfs een negatief resultaat te noteren. Dat impliceert dat sinds 1995 de kapitaalstock gedaald is met 15 procentpunt tot 36,5 procentpunt in 2015.

De belangrijkste investeerders in het land zijn de gemeenschappen, gewesten en de lokale besturen. Zij staan in voor meer dan 85 percent van de overheidsinvesteringen en 98 percent van de publieke investeringen in infrastructuur. Het lid wijst nog op de positieve effecten van publieke investeringen, zoals berekend door het Planbureau. De investeringsgraad met een halve percent verhogen, levert over een periode van 20 jaar een return op van 2,77 percent bbp in economische groei.

De voorstellen van de conceptnota beogen het invoeren van een investeringsnorm. Het lid wijst daarbij op de vraag aan de Europese instellingen om meer flexibiliteit bij het behandelen van overheidsinvesteringen, zoals een tweetal maanden eerder ingediend bij Europa door alle regeringen van België samen.

Er wordt voorgesteld een investeringsnorm vast te leggen met een minimaal percentage van publieke investeringen, met name 3 percent, en dat voor het geheel van overheden van het land en via het overlegcomité. Vlaanderen heeft er belang bij dat de investeringen, onder meer ook op het federale niveau, op peil blijven. Het lid refereert in dat verband aan de NMBS, defensie en justitie.

Met het oog op controle en toezicht, zonder afbreuk te doen aan het politieke beslissingsrecht om investeringen op te trekken, wil het lid naar analogie met de Hoge Raad voor Financiën een onafhankelijk comité voor overheidsinvesteringen oprichten. Dat moet dan voor de diverse regeringen aanbevelingen formuleren en doelstellingen aanbrenge, aangepast aan de mogelijkheden van de entiteit in kwestie. Vooral entiteit II investeert, zo blijkt. Het comité kan dan bij aanvang van een begrotingscyclus aanbevelingen geven om nadien de monitoring op te nemen.

Essentieel is volgens de indiener nog een heldere definitie van wat als een investering kan worden beschouwd, om al te grote creativiteit met de 3 percentnorm de kop in te drukken. Dat moet de vooropgestelde investeringsnorm een intrinsieke meerwaarde en afdwingbaarheid bieden. Doel is alvast het investeringsritme te verhogen en op peil te houden.

II. Debat op 22 mei 2018

1. Conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende de introductie van een investeringsnorm voor publieke investeringen

1.1. Tussenkoms van Matthias Diependaele

Matthias Diependaele dankt de indieners voor de arbeid die in de redactie van beide conceptnota's werd gestopt.

Zijn fractie deelt de analyse van de indieners. De publieke investeringen zijn de laatste decennia stevig achteruitgeboerd. Een trend die moet worden gekeerd.

Niemand twijfelt volgens deze spreker aan de meerwaarde van publieke investeringen.

Er is ook dringend nood aan een breed aanvaarde norm voor overheidsinvesteringen. De werkgroep 'Leesbaarheid van de begroting' werkt daaraan en het is jammer dat de werkzaamheden daar nog geen werkbare norm hebben opgeleverd. Het grootste probleem is niet het vinden van een consensus binnen

Vlaanderen. Het probleem is dat Eurostat zijn definitie niet zal bijsturen en het vermoedelijk niet de beste norm is om het investeringsbeleid op af te stemmen.

De spreker vindt het wel geen goed idee om een nieuw comité in het leven te roepen dat de investeringsnorm moet opvolgen. Er zijn er al voldoende.

In de zienswijze van Matthias Diependaele moet de investeringsnorm niet decretaal worden vastgelegd. Hij denkt eerder aan de bepaling van een investeringsnorm in het kader van het regeerakkoord 2019-2024. De reden daarvoor is dat het beleid flexibel moet kunnen zijn. De huidige legislatuur is gestart met besparingen en de laatste twee jaar wordt stevig ingezet op extra investeringen. Met een decretale norm zou het gevoerde budgettaire beleid moeilijk zijn geweest en wellicht zelfs slechtere resultaten hebben opgeleverd dan waar we nu staan.

De spreker vindt het ook geen goed idee dat de Vlaamse overheid haar beleid weer zou moeten gaan verantwoorden aan een federaal comité. Dit beleidsniveau moet doen waartoe het zich politiek verbindt.

1.2. Tussenkost van Willem-Frederik Schiltz

Volgens *Willem-Frederik Schiltz* is iedereen het eens met de probleemstelling en de analyse die de indieners van deze conceptnota hebben gemaakt.

Er is ook dringend nood aan een breed aanvaarde norm voor overheidsinvesteringen. De werkgroep Leesbaarheid van de begroting, waarvan deze spreker deel uitmaakt, werkt daar inderdaad aan. Deze spreker pleit ervoor dat een deel van de pps-investeringen kunnen worden opgenomen in de definitie. Momenteel worden deze gecatalogeerd als een aankoop voor een dienst terwijl ze heel wat meer zijn dan dat: deze uitgaven leiden tot directe investeringen in infrastructuur.

Ook het argument van de vorige spreker, dat flexibiliteit in de hoogte van de norm beleidsmatig van belang is, deelt Willem-Frederik Schiltz. Een mooi voorbeeld is Oosterweel. Flexibiliteit mag ook niet tot ontsporing leiden. Meer investeringen moeten het gevolg zijn van verschuivingen binnen de bestaande budgetten en niet door een groei van het globaal budget. Duidelijke criteria zijn nodig.

In de conceptnota wordt ook gepleit voor een intra-Belgische coördinatie om samen met de Europese instanties te overleggen over een flexibelere budgetnorm. Dat intra-Belgische overleg is er geweest. Dat is goed nieuws.

In welke mate is een publieke investeringsnorm haalbaar? Iedereen veegt eerst beter voor eigen deur vooraleer zou worden overgegaan tot een intra-Belgische investeringsnorm en orgaan om dat te contoleren. Een Vlaamse investeringsdoelstelling lijkt verstandig. Over hoeveel dat zou moeten zijn, kan gedebatteerd worden. In elk geval zou hij zo hoog moeten liggen dat hij de investeringen verder aanzwengelt.

1.3. Tussenkost van Björn Rzoska

Björn Rzoska uit veel waardering voor de indieners van deze conceptnota. Zijn fractie gaat akkoord met een aantal punten van de nota en heeft bij andere punten bedenkingen. De fractie gaat akkoord met de punten 4 en 5 van de nota.

Zo onderschrijft zijn fractie de nood aan een definitie over wat wel of niet onder de investeringsdefinitie valt. De spreker verwijst ook naar het heldere antwoord op een schriftelijke vraag van collega Schiltz (*Schriftelijke Vragen* VI.Parl. 2017-

18, nr. 193 aan minister Bart Tommelein) over het verschil tussen de door de Vlaamse Regering gehanteerde definitie en die van de SERV.

Maar er is een nood aan een eenduidige definitie. De werkgroep Leesbaarheid van de begroting is daarmee bezig en het ziet er naar uit dat dit kan lukken.

Publieke investeringen moeten eenduidig in de begrotingsontwerpen te onderscheiden zijn. Dit is punt 5 van de conceptnota dat de spreker ook kan onderschrijven.

De Groenfractie kan ook instemmen met overleg tussen overlegcomité en de Europese Commissie over meer flexibiliteit voor investeringen binnen de begroting. Op Europees niveau blijft dit echter niet evident. Omdat de positie van de Europese Commissie er één is voor 27 lidstaten en niet voor één. De Europese Commissie moet de gevolgen van haar beleid voor de 27 lidstaten inschatten. Het is dus lang niet zeker dat de Oosterweelinvesteringen buiten de begrotingsdoelstellingen zullen kunnen worden gehouden.

Björn Rzoska vraagt zich ook af of men de hoogte van de investeringsnorm (in de nota op 3% van het bbp bepaald) zo hard moet neerschrijven? Momenteel zitten we op 2,2%. In de nota is er een stappenplan om in 2030 op 3% uit te komen. Spreker vindt dit weinig ambitieus en vraagt zich af vanwaar de 3% komt? Hij herinnert er ook aan dat de minister-president zich recent positief heeft uitgelaten over een investeringsnorm.

Over het voorstel om een nieuw orgaan te creëren heeft de spreker meer bedenkingen. Als de definitie van overheidsinvesteringen helder genoeg is, lijken de bestaande adviesorganen/instellingen best capabel om dit op te volgen.

1.4. Tussenkost van Peter Van Rompuy

Peter Van Rompuy, indiener van deze conceptnota, stelt vast dat alle tussenkomsten de probleemanalyse van de conceptnota onderschrijven.

Iedere tussenkomst onderschreef ook de nood aan een heldere en bruikbare investeringsdefinitie. Daar wordt aan gewerkt.

Ook de vraag om de begrotingssituatie niet uit de hand te laten lopen wanneer men de investeringsuitgaven zou optrekken, onderschrijven de indieners van de conceptnota volledig. Het staat niet letterlijk in de conceptnota maar het is uiteraard niet de bedoeling de huidige budgettaire positie te ondergraven. Dat blijkt onder meer uit hun gelijktijdig initiatief van de tweede conceptnota. Een budgettaire verslapping zou zelfs de verhoging van de investeringen op termijn ondergraven.

Het idee om de investeringsnorm decretaal vast te leggen ligt blijkbaar moeilijk. De spreker stelt vast dat de andere sprekers voorstander zijn van een politiek afgesproken norm/streefdoel. Nu heeft het verleden geleerd dat daar soms een loopje mee wordt genomen. Hij meende uit een interview met de minister-president Geert Bourgeois (zie [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be) af te leiden dat deze laatste voorstander was van een hardere norm die kon worden afgedwongen. Bakstenen kunnen immers niet stemmen en daar zijn de investeringsmiddelen in het verleden het slachtoffer van geweest. Een expertencomité zou daar toch meer druk kunnen opzetten en als de conjunctuur tegenzit de norm ook flexibeler (lager) kunnen maken. Indien men kiest voor een streefdoel/norm is dan de vraag van de spreker wat men kan doen om ervoor te zorgen dat de naleving van de norm ernstig wordt genomen.

Waar hij wel iets in ziet is stap voor stap te werken en te starten met een Vlaamse investeringsnorm. Maar hij ziet ook het belang voor Vlaanderen om het intra-Belgisch te doen. Het comité is eerder een hefboom ten voordele van Vlaanderen dan andersom. Vlaanderen doet het goed. Het probleem zit elders en de spreker wil daaraan werken omdat het in ons belang is.

Vanwaar de 3% van het bbp-norm, vroeg collega Björn Rzoska. Dat staat in het Verdrag van Maastricht om de regeringen toe te laten nog te investeren ook al zit de conjunctuur tegen.

1.5. Tweede tussenkomst van Matthias Diependaele

Matthias Diependaele stelt hierover met de minister-president van gedachten te hebben gewisseld en dat de minister-president in het gesprek aangaf te doelen op een politieke norm die in het regeerakkoord zou worden opgenomen. De spreker verwijst in dat kader naar een antwoord van de minister-president op actuele vragen van Rik Daems en Peter Van Rompuy op 21 februari 2018 over het investeringspact van premier Charles Michel.

Bovendien moet men de verantwoordelijkheid leggen waar ze moet liggen. Het Vlaams Parlement is verantwoordelijk voor het bepalen van de begroting en de hoogte van de investeringen. We moeten dat niet uitbesteden aan experts. Als in de toekomst een andere coalitie ervoor kiest om meer of minder te gaan investeren dan is dat hun politieke verantwoordelijkheid. Het is wel nuttig om aangespoord/opgejaagd te worden door adviesorganen.

De spreker maakt een vergelijking met de norm van 3% van het bbp voor O&O die is opgenomen in het Verdrag van Lissabon (13 december 2007). Die norm is niet decretaal vastgelegd maar jaagt wel het beleid op. Van deze norm gaat een moreel gezag uit. Stel je voor dat de norm een verplichting zou zijn geweest in de jaren na de financiële crisis van 2008. Gelukkig kon toen van deze norm worden afgeweken. Het zijn de parlementen die deze afwegingen moeten maken.

1.6. Tweede tussenkomst van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz is van oordeel dat we nu met een hoge schuldenlast zitten en een ondermaatse infrastructuur omdat we in het verleden geen investeringsnorm hadden en er constant in de investeringen werd gesnoeid. In feite schuif je op die manier de problematiek gewoon door naar de volgende generatie.

Momenteel zitten we met een structureel probleem van onderfinanciering en er zal een stevig tandje moeten worden bijgestoken. Of dit decretaal moet worden vastgelegd is een ander paar mouwen maar een resolutie van het Vlaams Parlement lijkt hem wel een goed idee.

Een extra orgaan vindt de spreker niet nodig.

1.7. Derde tussenkomst van Matthias Diependaele

Indien men kiest voor een resolutie kan dit enkel het Vlaams niveau binden, stelt *Matthias Diependaele*. De lokale besturen betrekken zou geen goed idee zijn omdat ze onderling te veel van elkaar verschillen.

1.8. Tweede tussenkomst van Björn Rzoska

Björn Rzoska verwijst naar de besprekingen in de Commissie voor alternatieve financiering van overheidsinvesteringen waar sprake is geweest van een legislatuuroverstijgende investeringskalender/planning zoals in Nederland. De

Nederlandse investeringskalender spruit voort uit een politiek akkoord maar heeft het voordeel van de duidelijkheid voor de investeerders en aannemers.

Misschien ligt daar wel een oplossing om de investeringen op niveau te houden.

1.9. Tweede tussenkomst van Peter Van Rompuy

Het voorstel dat vervat zit in de conceptnota is inderdaad vergelijkbaar met de doelstelling voor O&O in het Verdrag van Lissabon. Het gaat om een doelstelling en er zijn geen dwingende bepalingen of sancties. Er is wel regelmatig een rapport van waar men staat.

Een resolutie voor het Vlaamse beleidsniveau kan daartoe een oplossing zijn. We streven naar een bepaald percentage mits een bepaalde flexibiliteit in bepaalde economische investeringen. Uiteraard doen we geen uitspraak over welke investeringen voorrang verdienen. Dat ligt in handen van de zittende coalitie.

We hebben er belang bij dat we meer gaan investeren. De spreker hoopt tevens dat de parlementaire betrokkenheid bij de investeringen verhoogd wordt. Het zou goed zijn dat de Vlaamse Regering zo een investeringsplan ontwerpt en dan in het Vlaams Parlement komt verdedigen en daarbij op het eind van het debat een goedkeuring krijgt van de parlementaire meerderheid.

De spreker zal een voorstel van resolutie opstellen dat rekening houdt met de geformuleerde opmerkingen.

1.10. Vierde tussenkomst van Matthias Diependaele

Matthias Diependaele ziet weinig heil in een resolutie op het eind van een legislatuur maar verkiest een verankering in het volgende Vlaamse regeerakkoord. Voor de N-VA moet dit alvast worden opgenomen in het nieuwe Vlaamse regeerakkoord.

1.11. Derde tussenkomst van Peter Van Rompuy

Indien men de redenering van Matthias Diependaele voor investeringen volgt, heeft ook de legislatuuroverschrijdende doelstelling voor O&O zoals opgenomen in het Verdrag van Lissabon geen zin.

1.12. Vijfde tussenkomst van Matthias Diependaele

Matthias Diependaele vergelijkt de afspraak over O&O in het Verdrag van Lissabon met wat premier Charles Michel op het oog heeft: een samenwerkingsovereenkomst inzake investeringen met bindend gezag waarbij er bindende afspraken zijn voor de verschillende overheden.

Hij ziet geen meerwaarde in het stemmen van een resolutie waarin we stellen wat we reeds doen. Zijn fractie zal de groei van investeringen onderschrijven in het volgende regeerakkoord maar andere partijen willen dat misschien niet.

Het Vlaamse niveau werkt ook mee aan het federaal investeringspact merkt deze spreker op.

1.13. Derde tussenkomst van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz kan toch begrip opbrengen voor het pleidooi van Peter Van Rompuy om te streven naar een investeringsnorm die legislatuuroverschrijdend is en gezag heeft.

Het zou een baken zijn waar we jaarlijks de genomen begrotingsbeslissingen aan kunnen toetsen. Over hoe dat precies in het werk zou moeten gaan wil de spreker zich nog niet uitspreken.

1.14. Derde tussenkomst van Peter Van Rompuy

Peter Van Rompuy citeert uit het hoger genoemde interview waarin de minister-president aangeeft dat hij naar een investeringsnorm als percentage van het overheidsbudget wil gaan.

Door het bepalen van een investeringsnorm hebben we grotere zekerheid dat de investeringen worden beschermd en dat er bespaard wordt om deze investeringen mogelijk te maken. De spreker ziet het probleem niet.

1.15. Vierde tussenkomst van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz wenst toch ook het standpunt van sp.a in deze te vernemen.

Hij wil – gezien het belang – immers weten wat de grootste gemene deler is in dit dossier. Het zou ook mooi zijn indien men tot een norm zou kunnen komen die wetenschappelijk onderbouwd is zodat het niet uitmaakt wie er aan de macht is.

Dan is dat ook een sterk signaal naar buiten toe waarvan de kans groter is dat de norm een legislatuur kan overschrijden.

1.16. Tussenkomst van Joris Vandenbroucke

Joris Vandenbroucke stelt vooreerst vast dat bij het begin van een legislatuur het bord niet helemaal wordt afgeveegd. Er zijn altijd investeringsbeslissingen en -projecten die ook doorlopen in de volgende legislaturen. Ook hij is voorstander van het zoeken naar een grootste gemene deler. Deze spreker apprecieert enorm het initiatief van indiener Peter Van Rompuy.

2. Conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende de effectiviteit van het Belgische begrotingskader en de Belgische begrotingscoördinatie

2.1. Tussenkomst van Matthias Diependaele

Matthias Diependaele verwijst naar zijn standpunt naar aanleiding van de bespreking van de conceptnota over de investeringsnorm. Deze spreker kan zich niet voorstellen dat de adviezen/doelstellingen van de HRF als bindend zouden worden vastgelegd. Het is niet aan adviesorganen om keuzes te bepalen maar aan de parlementen.

De spreker citeert een alinea uit de conceptnota: "Bij gebrek aan een formeel akkoord over de individuele begrotingsdoelstellingen, moeten de normatieve adviezen van de HRF beschouwd worden als de jaarlijks na te streven begrotingsdoelstellingen voor de verschillende geledingen van de gezamenlijke overheid.". Dat kan hij zich niet voorstellen. Wat is daar de meerwaarde van? Nu al wordt het advies van de HRF aangehaald bij de verschillende begrotingsdebatten.

2.2. Tussenkost van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz heeft vier opmerkingen bij de voorstellen tot verbetering op pagina 7:

- duidelijke definiëring significante afwijking van het begrotingstraject: uiteraard zijn er duidelijke criteria nodig;
- 'comply or explain'-principe: duidelijker regels zijn inderdaad nodig;
- normatief traject van de HRF: als dit normatief traject een aantal jaren geleden had bestaan dan zou er van Oosterweel geen sprake zijn of we hadden het ganse project moeten debudgetteren;
- grotere onafhankelijkheid van de HRF: dat is geen probleem. Vlaanderen draagt bij aan de financiële ondersteuning van de HRF zodat hij over voldoende middelen en mankracht beschikt om zijn taken uit te voeren en te garanderen dat de HRF zijn analyses volledig onafhankelijk kan communiceren.

Nu is het zo dat Vlaanderen de enige deelstaat is die in 2017 een licht overschot op zijn begroting noteerde. Dat leidt tot een heel andere dynamiek dan in de andere Belgische deelstaten. Een mooi voorbeeld daarvan is de discussie rond het klimaatplan. Het leidt tot een burdensharing discussie waar we momenteel niet uit geraken. De spreker leidt hieruit af dat men zich best niet teveel illusies maakt over een oplossing.

De spreker denkt daarom dat men zich best focust op het eerste voorstel met name: "Bij gebrek aan een formeel akkoord over de individuele begrotingsdoelstellingen, moeten de normatieve adviezen van de HRF beschouwd worden als de jaarlijks na te streven begrotingsdoelstellingen voor de verschillende geledingen van de gezamenlijke overheid. Zo wordt het voor de HRF mogelijk om zijn ex-postmonitoringfunctie terdege uit te voeren, de naleving van de verbintenissen van de akkoordsluitende partijen te evalueren, en het correctie- en sanctiemechanisme bij niet-naleving te laten spelen."

De eerste drie punten van zijn betoog had de spreker graag uitgevoerd gezien.

2.3. Tussenkost van Björn Rzoska

Björn Rzoska ziet in deze nota veel 'eten en drinken'. De Groenfractie heeft zich de afgelopen jaren erg geërgerd aan het feit dat het samenwerkingsakkoord van 13 december 2013 dode letter is gebleven. In het overlegcomité beperkte men zich in het verleden tot het akte nemen van het traject dat België op basis van het stabiliteitsprogramma aan de EU-instellingen bezorgde.

Europa kijkt enkel naar de nv België, niet naar een afzonderlijke regio. Hij begrijpt dus de voorstellen van de indieners.

Het enige akkoord in het overlegcomité is het uitstel naar 2020 van het federale begrotingsevenwicht. Men doet geen afspraken over elkaars begrotingstrajecten. Dat is wel degelijk van belang.

Het verankeren van de HRF-onafhankelijkheid is evident.

De spreker vindt het ook goed dat entiteiten die afwijken worden opgejaagd en worden verplicht uit te leggen waarom ze afwijken. Anders gaan we nooit geraken waar we moeten geraken. Vlaanderen is momenteel de beste leerling van de klas en dat zou ons net in de positie moeten brengen om de anderen ook aan te zetten om deftig budgettair werk af te leveren. Het is in ons eigen belang dat de andere entiteiten dit ook doen, zo niet ondervinden wij daar ook de impact van.

Zo een samenwerkingsakkoord moet gevalideerd en geassumeerd worden.

2.4. Tussenkomsst van Peter Van Rompuy

De conceptnota is geschreven om de verschillende entiteiten voor hun budgettaire verantwoordelijkheid te plaatsen, zegt *Peter Van Rompuy*. Vlaanderen is de beste leerling van de klas en heeft er belang bij dat de andere entiteiten hetzelfde doen. Vlaanderen geeft door dit voorstel ook geen bevoegdheden uit handen.

Het samenwerkingsakkoord bevat geen sancties en is niet bindend. Het is eerder druk via 'name and shame' zoals dat in Europa werkt.

Vlaanderen heeft tijdens deze legislatuur altijd het door de HRF aanbevolen vorderingensaldo gehaald. Dus ook in conjunctureel moeilijker tijden. De doelstellingen werden waargemaakt.

Wat Oosterweel betreft, Oosterweel is steeds in de begroting opgenomen. Comply or explain wil zeggen dat je ofwel de norm naleeft ofwel uitlegt waarom het niet lukt. Oosterweel zou Vlaanderen in zo een positie kunnen brengen. Het voorstel is er om de druk op de politiek te verhogen zodat ze haar verantwoordelijkheid zou nemen.

De spreker verwacht rond deze conceptnota moeilijkere discussies om tot een gedragen voorstel van resolutie te komen dan inzake de conceptnota over de investeringsnorm.

2.5. Tweede tussenkomsst van Matthias Diependaele

Wat de samenwerkingsakkoord betreft, waar zoals Björn Rzoska heeft gemeld enkel akte wordt genomen van elkaars begrotingen, kan worden gesteld dat Vlaanderen quasi steeds zijn verantwoordelijkheid heeft genomen. Dat kan niet van iedereen worden gezegd.

Matthias Diependaele ziet geen meerwaarde in het aangaan van verdere verplichtingen.

2.6. Tweede tussenkomsst van Peter Van Rompuy

Volgens *Peter Van Rompuy* heeft Vlaanderen er net belang bij dat de andere deelgebieden en in zonderheid de federale overheid voor hun verantwoordelijkheid worden geplaatst.

2.7. Derde tussenkomsst van Matthias Diependaele

Matthias Diependaele stelt vast dat het in België blijkbaar niet lukt om zulke afspraken te maken en te doen naleven. Daarom moet Vlaanderen voor eigen deur vege, maar niks meer.

Paul VAN MIERT,
voorzitter

Lieve MAES,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

bbp	bruto binnenlands product
EU	Europese Unie
Eurostat	Statistical office of the European Union
HRF	Hoge Raad van Financiën
NMBS	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
O&O	onderzoek en ontwikkeling
pps	publiek-private samenwerking
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen